

KO ANI I TE TAHA MOANA

I te taha moana a Ani.

He pai ki a ia te purei i roto i te wai me te karikari i roto i te kirikiri.

“Titiro mai, Māmā! Ka taea e au te hanga he whare ki roto i ngā kirikiri,” tāna kī atu.

“Ka taea e au te noho i roto.”

Ka titiro atu a Māmā ki te whare o Ani.

“Ka taea anō e koe te hanga tētahi mōku?” tāna inoi atu.

“Kāore, he nui rawa koe,” te whakautu a Ani.

“Ēngari, ka taea e au te hanga he pokorua hei nohoanga mōhou.”

PATAI

1. He aha ngā mea pīrangi a Ani ki te mahi i te taha moana?
2. He aha te mea i hangaia e Ani i roto i te kirikiri?
3. Ki ōu whakaaro, he pēhea te rahi o te whare o Ani?
He aha koe i whakaaro pēnā ai?
4. He aha a Ani i kī atu ai ki tōna māmā, māna e hanga he pokorua nui mōna?
5. Ki ōu whakaaro, i pēhea te āhua o tōna māmā i te kīnga atu a Ani kāore e taea e ia te hanga whare mōna?

TĀMATI

I te taka kai a Tāmāti hei kai a te pō mā tōna whānau. Kua taohia e ia ngā tōtiti i rō parai. Kua oti kē i a ia te mahi he huamata rētehi, ētahi tōmato me ngā riki. Kua oti kē i a ia te whakatakoto ngā naihi me ngā whāka ki runga i te tēpu, ā, kua reri hoki ngā pereti.

“Kei hea ngā parareka, Tāmāti?” te pātai a tōna māmā.

Ka āta tū a Tāmāti. Ka tautau tōna kanohi.

Kātahi ia ka kī atu, “Kei te pai noa iho Māmā, kei te mōhio au me pēhea te mahi. E rua tekau miniti te roa ka maoa ngā parareka. Nā reira, mehemea ka tapahi hauruatia e au, tekau miniti noa atu ka maoa. Ko te tikanga,” tāna kī, me tōna menemene nui, “mehemea ka tapatapahia e au kia hauwhā, ka noho e rima miniti noa, ā, mehemea ka tapatapahia kia hauwaru, ka noho e rua miniti me te haurua noa. Nā reira, nō te mea kua reri ngā tōtiti mō te kai, ka anga au ki te tapatapahi i ngā parareka kia hautekau mā ono, ā, ka reri rātou i roto i te kotahi me te hauwhā miniti. He pēhea te roa mō te katoa ki te haramai ki te tēpu?”

PATAI

1. E tao kai ana a Tāmāti mā wai?
2. He aha ngā mea o te pūrākau e whakaatu mai ana ki a tātou kua reri a Tāmāti ki te whakarato kai?
3. He aha i roto i te huamata a Tāmāti?
4. Ki ōu whakaaro, e whakarato pūrini ana a ia? Nā te aha koe i mōhio ai?
5. He aha a Tāmāti i āta tu ai i te pātaitinga a tōna māmā mō ngā parareka?
6. “Ka tautau tōna kanohi.” He aha te tikanga o ka tautau tōna kanohi i roto i te pūrākau?
7. Ki ōu whakaaro, i roto noa te māmā o Tāmāti i te kīhini i te wā katoa e tao ana a ia i ngā kai? He aha koe i whakaaro pēnā ai?
8. He aha te whakaaro o Tāmāti?
9. Ki ōu whakaaro, i te whakapono anō a Tāmāti ki tōna whakaaro? He aha koe i whakaaro pēnā ai?
10. Ki ōu whakaaro, he pai anō te whakaaro o Tāmāti? He aha koe i whakaaro pēnā ai?

COCA COLA

Ko te wai hōura, arā, te wai whakatōhia ki te korohū, i tenea i tua atu i te toru rau tau ki mua. Nā te korohū e puta atu ana nā konei i hanga ngā koropupū me te pūoro hihī. I tino kaingākauhia, ā, ka mōhiotia hei waireka (mōhiotia ai ngā waipiro he 'waimārō').

I 1886, ka tenehia e tētahi tangata ko Dr Pemberton tōna ingoa, a Coca-Cola. Ko tōna kaupapa whāinga, he waihanga wai hōu hei rōngoa mō te ānini. Ka whakatōhia e ia ētahi whāranu hei mahi tirikara, kātahi ka tāpiritia atu he wai hōura. I muri i te maha o ngā whakamātautau me te tīni anō hoki, ka whiwhi a ia i tētahi wai whakaihiihi hōu i kaingākauria i taua wā tonu.

I te tīmatatanga, ka mahia e te tangata he Coca-Cola mā te hoatu i te tīpune o te tirikara ki te karaehe wai hōura.

Ko te tirikara, he iwa tekau mā iwa ōrau he huka me te wai. Ko tērā o ngā ōrau kei te pupuri tekau mā rima whāranu hei hoatu ki Coca-Cola ōna tāwara rerekē. I roto i ēnei whāranu, tekau mā rima, tekau mā whā ngā mea e rongonuitia ana. Tāpiri mai he karamea, he rau kōkō, he nati kora, tūmomo rau kikini me te tāwara hua rākau. Ko te whāranu tekau mā rima te kōrero tārehu e āta tautiakina ana. E kīa ana ko 7X. Kāore i tua atu i te toru ngā tāngata i te wā kotahi e tino mōhio ana he aha taua whāranu. Ko ngā kōrero tārehu i tino penapenahia nā reira ēnei tāngata i kore ai e hāereere ngātahi.

PATAI

1. "...wai hōura, ara, te wai *whakatōhia* ki te korohū..."
He aha te tikanga o *whakatōhia* i konei?
2. He aha te waireka?
3. Tata atu ki te aha te roanga atu o te wā i tenehia ai a Coca-Cola?
4. He aha te take i tenehia ai e Dr Pemberton tēnei wai unu?
5. He aha i whakaingoatia ai tēnei wai ko Coca-Cola?
6. Pīrangi anō te tangata ki te wai unu hōu a Dr Pemberton? Nā te aha koe i mōhio ai?
7. I te hokonga tuatahi mai a te tangata he Coca-Cola, i hokona mai i roto i te pounamu?
Nā te aha koe i mōhio ai?
8. He aha te nuinga o te tirikara?
9. Ki ōu whakaaro, he aha te take i noho kōrero tārehu ai te whāranu tekau mā rima, ko 7X?
10. Ki ōu whakaaro, he aha te take i kore ai ngā tāngata mōhio ki te kōrero tārehu, kore rawa e haere ngātahi?